

Téesztagok szociális ellátása

A társadalombiztosítás és a szociális ellátás terén a tsz-ek tagsága manapság lényegesen kedvezőbb helyzetben van, mint öt évvel ezelőtt, a termelőszövetkezetek III. kongresszusa idején. A TOT összesítése szerint a tsz-tagoknak biztosított új, illetve időközben növelt szintű társadalmi juttatások egész sor területen elérték vagy szorosan megközelítették a népgazdaság egyéb ágazataiban dolgozók ellátási színvonalát. A közös gazdaságok tagjainak, alkalmazottainak helyzetét, élet- és munkakörülményeit az eredményesebb munka után járó, a korábbinál nagyobb személyi jövedelmeken túl ezek az intézkedések is javították.

Az utóbbi öt évben kiemeltödött a nyugdíjkorhatárban a tsz-tagok hátrá-

nyára mutatkozó különbség. 1975-ben a férfiaknál 63, a nőknél 60 év volt a nyugdíjkorhatár, ez évről évre csökkent, és az idén már a népgazdaság egyéb ágazataiban dolgozókéhoz hasonlóan alakul. A mezőgazdasági termelőszövetkezeteknek jelenleg mintegy 550 ezer nyugdíjasa, illetve járadékosja van. Az öt évvel ezelőttihez képest növekedtek a nyugdíjak, átlagosan mintegy ezer forinttal. Az átlag nyugdíj viszont, amely jelenleg 2123 forint, még mindig alacsonyabb valamivel a népgazdaság egyéb ágazataiban dolgozókéval. A kiegyenlítődi folyamat azonban igen erőteljes.

1981-ben már 127 ezertsz-tag részesül családi pótlékban, amelynek összege azonos a munkás-alkalmazottakéval. A gyermekgondozási

segélyre is jogosultak lettek a termelőszövetkezetek dolgozói, jelenleg 21 ezren vannak gyes-en. A téeszben dolgozó asszonyok a tapasztalatok szerint rövidebb ideig veszik igénybe a gyes-t. Általában egy-másfél év után újra munkára jelentkeznek.

A szövetkezetek anyagi erejükhöz mérten javították a tagok szociális helyzetét is. Például az üzemi étkeztetés az elmúlt években csaknem valamennyi mezőgazdasági nagyüzemben meghonosodott. A nagy nyári munka idején a dolgozóknak a helyszínre viszik az ebédet, a meleg ételt. Nem sikerült viszont lényegesen előbbre lépni a tsz-tagok üdültetésében, hiszen a tagságnak évente mindössze 3 százaléka vesz részt szervezett üdülésben, pihenésben.

Makón és Szegeden

„Gólyák” táborban

A múlt évek megszépítik, még élvezetesebb is teszik a „kezdő káoszt”. Pedig milyen nehéznek tűnt akkor! Bolyongtak a „gólyák” az ismeretlen tantermekben, könyvtárakban, gépiésen töltötték az adatlapokat, titkon méregetve egymást, a leendő csoporttársakat. Óvatosan tették első tapogatózó lépéseiket a közös jövő titkait rejtő tanszékeken, tisztes távolban a katedrától. Egymástól is. Félve, elrontanak valamit, netán, még a kezdet kezdetén.

Az első évek nehéz startján igyekszik segíteni Szeged valamennyi felsőoktatási intézményének KISZ-bizottsága, amikor táborokat szervez. Ismerkedjenek egymással, a várossal, az intézményekkel. Könnyebb lesz így szeptemberben. A szállás, az étkezés pénzbe kerül, ezért a táborozás idején dolgoznak is. Igazából tehát speciális építőtáborokról van szó, amikor a JATE és a SZOTE táborával ismerkedünk.

*

Minden elsőnek küldtünk meghívót — tájékoztatót *Czupi Gyula*, negyedéves bölcsész-hallgató, a JATE-táborvezetője. Az eddigi tapasztalatok alapján úgy 100—150 emberre számítottunk. El is jöttek a nyitóra, augusztus 2-án. A tavalyihoz hasonlóan idén is a DELÉP-pel kötöttünk nagyon előnyös szerződést. Segéd-munkát végzünk 10 forintos órabérért, de szociális juttatásokban is részesülünk. A délutánokról, estékről szórakoztató, kulturális programokkal gondoskodtunk, a változatosságra törekedve, s hogy minél több embert megmozgassunk.

A táborvezetőség tagja *Fekete Adél*, a jogi kar KISZ-bizottságának titkára:

— Az elsős jogászoknak külön szerveztünk programokat. A kari vezetőség három tagjával azon vagyunk, minél jobban megismerjük a „házat”. Elvittük őket a dékáni hivatalba, a kari-egyetemi könyvtárba. Találkozót rendeztünk fiatal oktatókkal, többek között *Bobvos Pállal*, az oktatódolgozó KISZ-titkárral és *Szondi Ildikóval*, az első év-folyam patronáló tanárával.

*

Az orvosegyetem KISZ-bizottsága újított. A táborba jelentkezett 130 általános orvos-, fogorvos-, gyógyszerész-gólya Makón találkozott az elmúlt hét végén. Évek óta ők is Szegeden rendezték az első szeptemberi táborát, ám idén nem találtak megfelelő partnert. *Székely Annamária* negyedéves orvostanhallgató, táborvezető mégis inkább örül, mintsem szomorkodik.

A SZOTE-s gólyák hagymát csomagolnak Makón

— Úgy gondolom, nem hátrány, hogy Makóra jöjünk. A Lenin és a Kosuth Tsz olyan feltételeket biztosít, amilyeneket Szegeden nem találtunk, pedig március óta kerestünk. A téesz képviselői gondoskodtak a szállásról, étkezéssel és jó munkafeltételekről. Még trikókat is kaptunk. Változatos szabaddió-programokat állítottunk össze, ezek megvalósításában is segítenek. Előadásokon is-

mertetjük meg elsőseinket az egyetemi KISZ-élettel, itt képezzük ki a reszortfelelősöket, s tartjuk majd az első alapszervezeti vezetőség, gyűléseket is. Segítségre van tizenegy instruktőr is, zömében harmadévesek.

*

Az egyetemi KISZ-bizottságok törekvése, segítő szándéka tiszteletreméltó. Ezt legjobban az első szeptemberi táborban...
Mag Edit

Emelkednek a nemzetközi postai díjak

A Nemzetközi Egyetemes Posta Egyesület kongresszusának határozata alapján a világszervezethez tartozó posták 1981. július 1-től folyamatosan felemelik a nemzetközi postai küldemények díját. Hazánkban 1981. szeptember 1-től emelkednek a nemzetközi postai díjak. A díjmelés egyaránt érinti a levélpostai és a csomagküldeményeket.

Az emelkedés mértéke átlagosan 123 százalék. Ezen belül például a 20 grammnál nem súlyosabb levelek díja 100 százalékkal — 4 forintról 8 forintra —, a nyomtatványoké 250-től 500 grammig több mint 200 százalékkal — 10 forintról 32 forintra —, a levelezőlapok díja pedig 67 százalékkal — 3 forintról 5 forintra — emelkedik.

Nem változnak a külföldre szóló pénzesutalványok és utánvételes küldemények, továbbá a szocialista országokba küldött, 20 grammnál nem súlyosabb levelek, valamint levelezőlapok és képes levelezőlapok díjai.

Egyszerűsödnek és általában csökkennek a légi postai pótdíjak, mert az eddigi ötféle pótdíj helyett csak kétféle lesz; Európában 1 forint, Európán kívül pedig 2 forint.

A megváltozott díjakról és feltételekről a postahivatalok adnak részletes tájékoztatást. (MTI)

Soron kívüli szállítások

A Tüzép keresére a Téglai és Cserépipari Tröszt Vállalatainak dolgozói soron kívüli szállításokkal segítik a vihartól és jégveréstől megsérült szabolcsi épületek helyreállítását. Korszerű épületalazatok készítésére a fehérgyarmati, a mátradereskei és az egri gyárak ötmillió téglablockot adnak soron kívül a szabolcsi vásárlóknak, s már megkezdtek a vasúti szállításokat. A megsérült kémények helyreállításához az Észak-magyarországi Téglaiipari Vállalat Putnokról 300 ezer, az Alföldi Téglaiipari Vállalat pedig Debrecenből és más gyártelepéről 150 ezer kisméretű tömör téglát küld.

Piac és idő

Kiapadhatatlanul szülte és szüli az emberi elme az aranyigazságokat az élet minden területére, dolgai-ra. A hajdani mesteremberek ismert jelszava volt, hogy a jó munkához idő kell, mivel a gyorsan összecsapottban nem sok a köszönet. Az élet ezt a mondatát régen átköltötte: a lassú munkához idő kell, tapasztalhatjuk egy sor vonalon. Persze, a lassúság nem is azért jelentkezik, mert a mesterek elnehezültek volna, inkább a termelési folyamatok, az abban tevékenykedők váltak indokolatlanul bürokratikusakká, érdessé. A közgazdászok újabban átköltöttek egy ismert mondatot, s azt vallják, éppen a mai piaci ritmushoz igazítva, hogy: a gyorsaság fél nyereség. Természetesen ez is csak féligazság, mivel a gyorsaságnak párosulnia kell sok egyéb föltétellel.

Nemrégiben A Hét című tévéadásból értesülhettünk arról, hogy élelmiszergépeket gyártó magyar cég a szokásos másfél-két év helyett fél év alatt épített föl és adott át üzemenképes állapotban egy zöldségféléket feldolgozó konzervgyárat Spanyolországban. Másnap éppen az export-import került szóba a mérnök ismerősömmel folytatott eszmecsereben, s főleg az említett példát, Partnerem egyet-értet a magyarok sikerével, s megjegyezte, pedig nem is volt könnyű dolguk, hiszen a megrendelő pályázatára francia, német és a hazai spanyol gégyártók is jelentkeztek ajánlataikkal. Tovább gombolyítottuk, boncolgattuk a dolgot, s nem volt nehéz levonnunk a következtetést: az üzlet megnyerésében éppen az játszott jelentős szerepet, hogy nem egyedül egy ajánlkozó jelentkezett, hanem versenyzett több cég is. Ez a tény kikényszeríti a gyorsaságot, a rugalmasságot.

A Hét munkatársa sem volt rest, és fölkereste az élelmiszergépeket gyártó hazai üzemeket, érdeklődött a gyorsaságuk és rugalmasságuk felel. Örömmre szolgált a szakemberek véleménye. Egyikük sem mondott el titkot, vadonatúj fölfedezést. Mindössze arra hivatkoztak, hogy gyorsan és rugalmasan szervezték a tennivalókat, megbeszéltek munkatársaikkal a föladatokat. Átálltak abban a pillanatban, ahogy aláírták a szerződést spanyol partnereikkel. Sőt, némely gépalkatrészt, berendezést éppen a versenytárgyaláson is megjelent francia és német cégektől vásárolták akkora összegért, amely „belefért” a 7,5 millió dolláros ügyletbe. Ebből arra is következtetni lehet, hogy nem kötöttek eget rengető, a piaci viszonyokhoz mérten nagy boltot, De mégis jó a példa a mondandóhoz.

Lépjünk közelebb szűkebb pátriánkhoz és találunk ide-haza is dicséretes megoldásokat. A megye szövetkezeti iparának termelési értéke a tavalyi időszakhoz hasonlóan jelentősen emelkedett, több mint harminc százalékkal termeltek többet. E tény két megvilágításban is érdekes. Egyik — s a mai világgazdasági helyzet erre enged következtetni —: sehol sincs valami nagy érdeklődés a vásárlások iránt, éppen ezért meglepő a fellendülés. Más országokban örülnek a termelők, ha „szinten maradhatnak”, nemhogy növekedést érjenek el. Már azt is sikernek könyvelik, ha csak kis mértékben kellett csökkenteniük termelésüket. Ebből következik, hogy a Csongrád megyei szövetkezeti ipar olyan cikkeket, termékeket gyártott, amelyeket megvásárolnak a piacokon — itthon és külföldön egyaránt. A másik: a termelésük fölfutását nem létszámmeléléssel, vagy említésre méltó beruházásokkal érték el, hanem a termelékenység javításával. Föltarták tartalékaikat, szervezettebben, jobban, okosabban gazdálkodtak.

Menjünk még közelebb példáinkban. A Szegedi Univer-sal Ipari Szövetkezet elnöke, dr. Lackó István vegyész-mérnök mondta el, hogy előnyösen együttműködnek a világszerte ismert CIBA-konzernnel, s azok által biztosított nyersanyagból, alapanyagból gyártanak kétféle változatban is fertőtlenítő szereket. Az élelmiszeripar és az egészségügy látja hasznát a szegediek üzemeiben gyártott vegyszereknek, mivel korábban ezeket külföldről kellett behozni. Vajon milyen gyártmányok ezek? A Bradofen—H az orvosi területen lehet előnyös, műszereket fertőtleníthetnek vele. A Bradofen—S viszont az élelmiszeriparban hasznos. A húsipar, a tejipar, s ezenkívül még a fürdő is hasznát vehetik a fertőtlenítő szerekeknek. Az ebből az alapanyagból készült termékeket az Országos Közegészségügyi Intézet szakemberei is átvizsgálták, s megállapították, hogy mind a két szer-kitűnően alkalmas a klinikák és kórházak mindennapijához. Ezeket különben devizáért vásárolták meg még tavaly is.

Vajon a szegedi szövetkezetnek megéri e szerek gyártása? — kérdeztem az elnököt. Megéri — mondta —, hiszen máris élénk az érdeklődés termékeink iránt, s akár ebben az esztendőben is megvásárolhatnának tőlük 400 tonna fertőtlenítő szert. De folytatták a kísérleteket, s újabb kétféle anyagot képesek bármikor készíteni. A négyféle anyagból viszont már akár ezer tonnára is szükség volna a hazai piacon. A szegedi Univer-sal Ipari Szövetkezet szívesen fölajánlja új termékét, s literes, vagy ha erre szükség van, 20 literes ballonokban adja át a megrendelőiknek. Ezt a CIBA-cég által is forgalmazott, kitűnő terméket a szegediek gyártják. Remélhetően, a hazai igénylők nem folva-módnak devizáért a nemzeti bankhoz, hanem vevők lesznek a hazai gyártmányhoz.

Lehet, hogy most reklámnak tűnik az ilyen olcsó példázás — de ez távol áll tőlem. Ugyancsak az Univer-sal Ipari Szövetkezetnél hallottam, hogy találmánynak illő vegyszert is kikísérleteztek. Ez nagyon érdekes dolog. Hazánkban is, de a szomszédos országokban is azt tapasztalták, hogy az almafákat bizonyos rovarok károsítják. Annnyira, hogy olykor nem csak a termés mennyisége csökken, hanem az almafák is kárt szenvednek, sőt, ha elhanyagolják azokat, ki is pusztulnak. A szegedi szövetkezet képviselői és a velük együttműködő szakemberek kitaláltak valamit — olyan vegyszert, amely meggátolja az almafák elhalását. A MÉM által finanszírozott kutatók gratuláltak a szegedieknek, azt mondták, hogy az utolsó pillanatban jöttek, s vegyszerüket találmányként jegyeztetik be.

Az újfajta növényvédő szernak a neve: UNISYN. Mire alkalmas? Arra, hogy az almafák kérgébe lerakodott ro-vankártevőket elpusztítsa. A kezdeti kísérletek — mivel ilyen területen viszonylag hosszabb időre van szükség — kedvezőek. A partner állami gazdaság, a hosszúhegyi és a Csongrád megyei Növényvédő Állomás szakemberei jó véleményre adtak. Talán azt sem érdektelen megjegyezni, hogy az almáskertek tulajdonosai, téveszék és gazdaságok, vagy akár maszkok is tudják hogy ezzel a vegszerrel kezelt gyümölcsöseit háromévente egyszer elegendő permetezni.

Azzal kezdjük, hogy piac és idő, mennyire összefügg egymással. Való igaz, sőt az útságíró olykor még röstell-kedhet is, ha ilyeneket leír. Nálunk valószínű jobban ismerik ezeket az alapszabályokat a közgazdászok, a szegedi és a környékbeli cégek azon szakemberei, akikre az export-és az importügyletek tartoznak.

Gazdag István